

Den nordiske Bispekonferences hyrdebrev om voksenkatekumenatet og om optagelsen i Den katolske Kirkes fulde fællesskab

”Hvor er egentlig indgangen?” – Hvis det er nødvendigt at stille et sådant spørgsmål, så har arkitekten ikke gjort sit arbejde godt nok. For indgange må og skal være ikke alene synlige, men også indbydende – naturligvis lige bortset fra de tilfælde, hvor man ønsker at holde ubudne gæster ude.

I forbindelse hermed kunne man spørge, hvorledes det egentlig forholder sig med indgangen til Kirkens hus, til de troendes fællesskab? Må man også her først spørge sig for? Gennem adskillige årtier og århundreder har det ikke været relevant at stille dette spørgsmål; for kristen og indlemmet i de troendes fællesskab, Kirken, det blev man ved sin dåb.

Troen er det personlige møde med Jesus Kristus, ved hvilket man bliver hans discipel. Dette kræver, at man bestandigt bestræber sig på at tænke som han, mene som han og leve som han har levet... Den hellige Cyprianus af Kartago blev en gang spurgt: ”Hvad ville du gøre, hvis du skulle overbevise et menneske om sandheden i kristendommen?” Hertil svarede han: ”Jeg ville lade vedkommende bo hos mig i et år.”

Men hvad sker der i dag for de voksne, der er interesseret i den kristne katolske tro, og som ønsker at blive optaget i Kirken - som med andre ord ønsker at træde indenfor i Kirkens hus? I nogle af vore nordiske lande stiller mennesker i dag ikke sjældent sig selv dette spørgsmål. På grund af ændrede kirkelige og samfundsmæssige forhold bliver ikke alle børn i dag døbt, mens de er spæde; det kan for eksempel skyldes, at forældrene ønsker, at deres børn selv en gang skal træffe beslutning herom, eller det kan skyldes, at forældrene selv er udtrådt af Kirken. Der er desuden i vore lande et voksende antal konvertitter - dvs. mennesker fra andre kristne fællesskaber og kirker - som ønsker at indtræde i Den katolske Kirke.

For disse mennesker, der som voksne søger indgangen til Kirkens hus, har Det andet Vatikankoncil genoplivet en vej, som har eksisteret næsten lige fra begyndelsen af Kirkens lange historie: katekumenatet. Ganske vist var det i 1972 offentliggjorte *Ritual for voksnes indføring i kristendommen* først og fremmest tiltænkt de såkaldt unge kirker i Afrika og Latinamerika. I Europa har den individuelle undervisning hos den lokale sognepræst helt op til vore dage ofte været den eneste mulighed for forberedelse til dåb; men netop her i vore nordiske lande frembyder voksenkatekumenatet – både for søgende mennesker og for menighederne selv – en enestående mulighed for evangelisering.

Katekumenatet er ikke en indgangsdør til Kirken, men snarere en vej som man erfaringsmæssigt bør tage mindst et år om at gennemvandre. Hvorfor nu det? Jo, det at være kristen forudsætter altid, at man på et tidspunkt bliver det; det forudsætter en beslutning om at overgive sig selv og hele sit liv til Kristus. Det forudsætter med andre ord en udvikling.

Det sker således, at mennesker – efter at de har oplevet og deltaget i fejringen af en af de store fester i kirkeåret – er blevet interesseret i kristendommen og for især Den katolske Kirke. De føler sig tiltrukket af liturgien og fællesskabet. Andre har haft en gudsoplevelse, der har inspireret dem

til og er blevet bestemmende for deres videre søgen. Det er gode og betydningsfulde forudsætninger, men ikke nok til at bygge en beslutning på. Der kræves også en nøjere efterprøvelse af ens idealer, ens værdier, livsbegreber og livsønsker. Forholdet til Gud, til Jesus Kristus må vokse og modnes; ligesom det er nødvendigt med en prøvetid, som vil give mulighed for fordybelse.

Katekumenatets vej - som leder frem til den kristnes fulde medlemskab af Kirken - er opdelt i en række faser, der hver for sig indledes på festlig vis med en særlig ceremoni. Samspelet mellem liturgi og katekese fører til, at katekumenen på en levende og effektiv måde vokser ind i Kirken. Ved fejringen af optagelsen i katekumenatet spørger man for eksempel dåbskandidaten: "Hvad ønsker du af Kirken?" For at kunne besvare dette spørgsmål, må der forud være gået en proces, i løbet af hvilken kandidaten er nået frem til en afklaring og til at kunne træffe en beslutning. I katekumenatets videre forløb bliver kandidaten gjort fortrolig med den kristne lære, han eller hun deltager i fejringen af kirkeårets fester og bliver derved mere og mere fortrolig med at tyde og forstå hverdagens hændelser med baggrund i Evangeliet. Det har vedkommende naturligvis brug for hjælp til. Alene bliver man ikke kristen, og alene kan man ikke være kristen. Katekumenatets vej ind i Kirken er således altid en vej, som man vandrer i fællesskab med andre. Gruppen af katekumener er - som en kirke i det små - garant for dette fællesskab. Gruppen består af dåbskandidaterne eller konvertitterne, nogle medlemmer af menigheden, præsten og fadderne, der i hele forløbet står ved kandidatens side. Også her er de forskellige faser og fejringer med til at jævne vejen for kandidaten. For eksempel får dåbskandidaten ved en af fejringerne overrakt "Fader Vor," som udtryk for, at han eller hun fra da af kan bede det sammen med menigheden. På denne måde vokser dåbskandidaten gradvist ind i menigheden; og således lærer han eller hun, at det at være kristen også indbefatter, at man påtager sig et ansvar for menighedens liv ved - med de evner og talenter, man har - at bidrage til menighedens liv og vækst.

Fejringen af den vordende kristne med dåb, firmelse og Eukaristi er katekumenvandringens højdepunkt.

Katekumenatet udgør imidlertid ikke kun en god mulighed for dåbskandidater eller konvertitter til at betræde vejen ind i Kirkens hus; katekumenatet rummer også store muligheder for den pågældende menighed. For dén, der en gang har oplevet, at en voksen dåbskandidat overfor menigheden træder frem og udtaler ønsket om at blive døbt og optaget i Kirkens fællesskab, stilles pludselig ansigt til ansigt med sin egen dåb, sit eget tilhørsforhold til menigheden og sin egen tro. Her bliver det tydeligt, at Kirken ikke kun har en mission, den er mission, og den kan ikke frasige sig sin missionsopgave. Katekumenatet bibringer os større forståelse for denne opgave, som er udgået til alle kristne: *"Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet jer. Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende"* (Matt 28,18-20). Her bliver det tydeligt, at når mennesker kommer til os og spørger: "Hvordan kommer vi ind?", så er det ikke nok blot at henvise til præsten eller til en anden pastoral medarbejder. Så er der også brug for andre mennesker fra menigheden, som kan berede den nytilkomne en god og venlig modtagelse, og som er rede til at dele deres egen tro med dem. Derved vil de også selv opleve at få styrket deres tro og fornyet deres egen dåb.

Katekumenatet bidrager med sine fejring og ceremonier også til, at de sakramentale tegn og ceremonier bliver genoplivet. Især vor katolske liturgi er rig på symboler og ceremonier. Men vanen og det selvfølgelige gør, at der er fare for at meningen med og forståelsen af disse hellige handlinger sløres. Ledsager man en dåbskandidat eller en konvertit på dennes vandring gennem katekumenatet, kan dette også blive en katekese for menigheden, et forløb, hvor også gode katolikker vil kunne genopdage og øse af liturgiens rigdom.

Her i de nordiske lande har vi allerede katekumenater i nogle få af vore menigheder. Men lad os forestille os, at flere og flere menigheder her i Norden ville gå i gang med at indføre et katekumenat, og at flere og flere dåbskandidater ad denne vej ville vokse ind i Kirken. Hvilke forandringer ville det ikke kunne afstedkomme i vore menigheder? Nye grupper ville blive dannet, menighedernes medlemmer ville få mulighed for at genopdage deres egen tro, og som de af Helligånden drevne mennesker, de er, ville de nydøbte engagere sig aktivt i menighederne som for eksempel kateketer, lektorer etc. Menighedsmedlemmernes ansvar for hinanden ville vokse, eftersom mennesker i menighederne konkret ville blive ansvarlige for at ledsage de søgende dåbskandidater. Bevidstheden om menighedens og hele Kirkens missionske sendelse ville øges, ligesom sammenhængen mellem tro og liv ville blive mere tydelig. Menighederne ville vinde i udstråling og ville således kunne tiltrække flere kandidater. På denne måde kunne indføringen af katekumenatet bidrage til en fornyelse af hele menigheden.

Vi biskopper opmuntrer derfor alle troende, præster og menighedsråd, pastoralråd og ordensråd til at komme i dialog med hinanden og til at overveje om og i hvilken udstrækning katekumenatet kunne oprettes i endnu flere menigheder. Det er vort ønske at inspirere og opmuntre hertil; eksempelvis kunne det ske, ved at man trinvist gennemførte oprettelsen af enkelte af de forskellige faser og ceremonier i katekumenatet, som forbereder voksne til dåb eller optagelse i Den katolske Kirkes fulde fællesskab.

I anledning af den forestående fastetid ønsker vi jer Guds velsignelse.

+**Anders Arborelius OCD**, biskop af Stockholm

+**Czeslaw Kozon**, biskop af København

+**Bernt Eidsvig Can.Reg.**, biskop af Oslo og administrator af prælaturet Trondheim

+**Peter Bürcher**, biskop af Reykjavik

+**Teemu Sippo SCJ**, biskop af Helsinki

+**Berislav Grgic**, biskop-prælat af Tromsø

+**Gerhard Schwenzler SS.CC.**, biskop emeritus af Oslo

Oversat fra tysk af Hans Thulstrup